

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

» _____ 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та організація наукових досліджень

спеціальність

(назва навчальної дисципліни)

073 «Менеджмент»

освітньо-професійна програма

(шифр і назва спеціальності)

«Проектний менеджмент»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь

магістр

(назва освітнього ступеня)

форма навчання

денна

(денна, заочна, вечірня)

розробник

Судакова Оксана Іванівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» складена відповідно до освітньої-професійної програми «Проектний менеджмент» підготовки магістрів спеціальності 073 «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є формування системи знань з методології пізнання економічних систем.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			1	2
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:	30		30	
лекції	22		22	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	8		8	
Самостійна робота, у т.ч:	60		75	
підготовка до аудиторних занять	6		6	
підготовка до контрольних заходів	4		4	
виконання курсового проекту або роботи	-		-	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	20		20	
підготовка до екзамену	30	1	30	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета - формування системи знань з методології пізнання економічних систем.

Завдання - вивчення методології наукових досліджень економіки та можливостей її застосування; набуття вмінь системно застосовувати різноманітні методи з урахуванням специфіки об'єкта дослідження; підвищення методологічної культури економічних досліджень.

Пререквізити дисципліни: математика, статистика, менеджмент.

Постреквізити дисципліни: управління ризиками в менеджменті організацій, інноваційний менеджмент, управління конкурентоспроможністю підприємства, переддипломна практика, написання кваліфікаційної роботи.

Компетентності:

ЗК₁ – здатність до абстрактного мислення та системного аналізу, пошуку, опрацювання, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами;

ЗК₂ – здатність самостійно здійснювати наукові дослідження, продукувати гіпотези, визначати наукові проблеми, готувати наукові тексти та доповіді, здійснювати публічну апробацію результатів досліджень;

ЗК₄ – здатність використання інформаційно-комунікативних технологій для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень;

ЗК₆ – здатність виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї;

СК₁ – здатність обирати та використовувати компетенції, методи та інструментарій менеджменту та управління проектами, у тому числі у відповідності до міжнародних стандартів;

СК₁₂ – здатність до виявлення, формулювання і проведення досліджень за актуальними науковими проблемами;

СК₈ – здатність до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових ідей щодо інноваційних та інвестиційних можливостей діяльності підприємства.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

ПРН₂ – демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту і проектного менеджменту для ефективного функціонування проектно-орієнтованої організації на внутрішньому та міжнародному ринках.

вміти:

ПРН₇ – здійснювати пошук, збирання та аналіз інформації, розрахунок і прогнозування статистичних та економічних показників з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні проектно-орієнтованими організаціями;

ПРН₁ – встановлювати зв'язки між елементами системи управління організацією, вміти користуватися загальнонауковими методами, зокрема синтезу і аналізу.

Методи навчання: практичний, наочний, словесний.

Форми навчання: індивідуальні, групові, аудиторні, поза аудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі			
	усього	л	п	с/р
Змістовий модуль 1. Методологія та організація наукових досліджень				
Тема 1. Логічні основи дослідження.	8	4		4
Тема 2. Методологічні основи досліджень.	7	2		5
Тема 3. Загальнонаукові методи дослідження.	8	4		4

Тема 4. Методи економічних досліджень.	8	4	2	2
Тема 5. Методи статистичних досліджень.	8	2	2	4
Тема 6. Організаційні основи дослідження.	8	2	2	4
Тема 7. Методичні основи дослідження.	8	2	2	4
Тема 8. Шляхи розвитку здібностей і навичок дослідження.	5	2		3
Разом за змістовим модулем 1	60	22	8	30
Підготовка до екзамену	30			30
Усього годин	90	22	8	60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Логічні основи дослідження. Логіка – наука, що веде до пізнання істини. Наука як система і система наук. Логіка в системі наук про мислення.	2
2	Логічні основи дослідження. Типологія мислення. Поняття як вихідна і кінцева форма логічного мислення. Судження як основна форма логічного мислення.	2
3	Методологічні основи досліджень. Система методології. Доказ. Склад і структура доказу. Спростування. Його структура. Логічні помилки.	2
4	Загальнонаукові методи дослідження. Діалектика - загальний метод пізнання. Абстрагування – загальний метод теоретичного мислення. Єдність теорії та методів економічних досліджень.	2
5	Загальнонаукові методи дослідження. Емпірико-теоретичні методи. Логіко-теоретичні методи. Загальнонаукові та специфічні методи економічних досліджень.	2
6	Методи економічних досліджень. Аналітичний метод. Порівняння і моделювання. Балансовий метод.	2
7	Методи економічних досліджень. Метод ланцюгових підстановок. Метод абсолютних різниць Метод відносних різниць.	2
8	Методи статистичних досліджень. Метод групувань. Графічний метод. Вибірковий метод. Індексний метод. Статистичні методи аналізу кореляційних зв'язків. Використання кореляційно-регресійного аналізу в економічних дослідженнях.	2
9	Організаційні основи дослідження. Сходження від абстрактного до конкретного як метод теоретичного відтворення економічного розвитку. Джерела економічної інформації та сучасні методи її збирання і оброблення.	2
10	Методичні основи дослідження. Пошук і добір інформації. Робота над джерелами інформації й оформлення підсумків роботи. Основи методики оформлення.	2
11	Шляхи розвитку здібностей і навичок дослідження. Економічні суперечності як джерело економічного розвитку та їх відображення в економічній теорії.	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Застосування методів для дослідження конкурентного середовища підприємств	2
2	Застосування методів для дослідження конкурентоспроможності підприємства	2
3	Застосування методів для дослідження джерел фінансового забезпечення поточної діяльності підприємства	2
4	Застосування методів для дослідження фінансових результатів і рентабельності підприємства	2

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальним планом лабораторні роботи не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	підготовка до аудиторних занять	5
2	підготовка до контрольних заходів	5
3	виконання курсового проекту або роботи	-
4	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: 1) Співвідношення загального, окремого і окремого в економічному розвитку 2) Методичне забезпечення аналітичних робіт на сучасному підприємстві 3) Методи економічного аналізу, їх характеристика та передумови застосування 4) Єдність теорії і методів економічних досліджень 5) Загальнонаукові методи економічних досліджень 6) Специфічні методи економічних досліджень 7) Джерела економічної інформації і сучасні методи її збору і обробки 8) Єдність історичного і логічного в економічних дослідженнях 9) Напрямок і практична реалізація результатів економічних досліджень 10) Єдність теоретичного і практичного в економічному розвитку	20 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2
5	підготовка до екзамену	30
Σ		60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи та засоби діагностики успішності навчання: поточне усне опитування; тестування; розв'язування практичних задач; опрацювання теоретичних і практичних завдань, винесених на самостійну роботу.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна оцінка за змістовий модуль – 100 балів.

Оцінка поточного контролю за змістовий модуль складається з:

- присутності студента на лекціях та наявності конспекту (максимальна кількість – 22 балів. 1 лекція – 1 бал);
- присутності та роботи студента на практичних заняттях (максимальна кількість – 8 балів. 1 практичне заняття – 1 бал);
- конспектування розділів програми, які не викладаються на лекціях – 10 балів: надання повного розгорнутого конспекту – 10 балів; якщо у конспекті допущені неprincipові помилки, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 8-9 балів; якщо у конспекті розкрито сутність питання, але допущені невірні тлумачення, студент одержує 5-7 балів; студент не повністю розкрив сутність питання, у відповіді допущені грубі помилки – 2-4 балів; якщо у відповіді містяться принципіві помилки, або повністю відсутня відповідь – 0-1 балів.
- вирішення тестових завдань (максимальна кількість 60 балів).

Тести складаються з 10 питань. За кожну вірну відповідь студент отримує 6 балів.

Критерії оцінки знань студентів з екзамену

Максимальна оцінка за екзамен – 100 балів. Екзамен складається з двох рівноважних питань теоретичного курсу.

Максимальна кількість балів за кожне теоретичне питання – 50 балів:

- за повну відповідь, що містить взаємозв'язок основних понять та визначень і характеризується логічним та чітким викладенням матеріалу, студент одержує 50 балів;
- якщо у відповіді допущені неprincipові помилки, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 35-49 балів;
- якщо у відповіді розкрито сутність питання, але допущені невірні тлумачення, студент одержує 20-34 балів;
- студент не повністю розкрив сутність питання, у відповіді допущені грубі помилки – 6-19 балів;
- якщо у відповіді містяться принципіві помилки, або повністю відсутня відповідь – 0-6 балів.

Порядок зарахування пропущених занять відбувається у формі усного опитування (при пропусненні лекції) та виконання індивідуального розрахункового завдання (при пропусненні практичного заняття).

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Мочерний С.В. Методологія економічного дослідження. Л.: Світ, 2016- 416с.
2. Лудченко А. Основы научных исследований. К.: Знання, 2015 - 114с.
3. Основы экономических учений. Логика. Методология. Организация. Методика. – М.: «ДИС», 2011. – 144с.
4. Кобелев Н. Практические применения экономико-математических методов и моделей. М.: Финстатинформ, 2012-246 с.

Допоміжна

1. Економічний аналіз: Навч. посібник / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Гобаток / За ред. М.Г. Чумаченка. – К.:КНЕУ, 2012. – 540 с. (частина 1, розділ 3)
2. Курс економічного аналізу: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2012. – 207с. (частина 1, розділ 2)
3. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком. Навч.-метод. пос. для самостійної роботи. - К.:КНЕУ, 2013
4. Исследование операций в экономике: Учеб. пособ. Для вузов / Под ред. Н.Ш. Кремера – М.: Банки и биржи, 2012. – 407с.

5. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Том 1 / Відповід. редактор С.В. Мочерний – К.: Видавничий центр "Академія", 2016. – 864
6. Євдокимова Н.М., Кірієнко А.В. Економічна діагностика: Навч.-метод. Посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2016. – 110с.
7. Швиданенко Г.О., Олексюк О.І. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства: Монографія. – К.: КНЕУ, 2017. – 192с.
8. Зимин Н.Е. Анализ и диагностика финансового состояния предприятий: Учебное пособие. – М.: ИКФ «ЭКМОС», 2011. – 240с.
9. Бердникова Т. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия. - М.: Инфра-М, 2011. – 215 с.
10. Мних Е.В., Буряк П.Ю. Економічний аналіз на промисловому підприємстві. - Львів: Наука, 2012. - 220 с.
11. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. - Минск: ООО "Новое знание", 2013. - 398 с.
12. Бандурка А.М., Червяков И.М., Посылкина О.В. Финансово-экономический анализ. - Харьков: Изд-во Харьковского ун-та внутренних дел, 2015. - 394 с.
13. Смоленюк П.С., Бондарь К.К. Анализ использования материальных ресурсов в условиях рыночных отношений. - К.: Техніка, 2016. - 107 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

В якості додаткових інформаційних джерел рекомендується використання інформації з наступних офіційних сайтів у мережі Internet:

1. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: офіц. веб-сайт. – Доступно з: [http:// www.me.gov.ua](http://www.me.gov.ua)
2. Офіційний портал Верховної Ради України. – Доступно з: <http:// www.rada.gov.ua>
3. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. – Доступно з: <http:// www.niss.gov.ua>
4. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. – Доступно з: <http:// www.ucerps.org>
5. Державний комітет статистики України. – Доступно з: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Доступно з: <http://www.nbuv.gov.ua>

Розробник _____ (О. І. Судакова)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (О.Ю. Уфимцева)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва
Протокол від «13_» вересня 2019 року № 2